

dražbou a nabyvatel musí býti poctivý (bezelstný, dobré víry). V souzené věci bylo již pravoplatným usnesením exekučního soudu v druhé stolici potvrzeným rozhodnuto, že dražba řečených koní byla nicotná. Nešlo-li však o p l a t n o u veřejnou dražbu, nemohl žalovaný ani nabýti vlastnictví k vydraženým koním. Z toho ovšem ještě neplyne důvodnost žalobního nároku. Odvolací soud opírá ji o to, že žalovaný nebyl dobré víry. V tom však nelze mu dáti za pravdu. Poctivost nabyvatelova musí tu býti v době nabytí, tedy v době odevzdání movité věci po případě musí tu býti až do dovršení nabývací skutečnosti; jinak pozdější mala fides nevádí. Mylně má odvolací soud za to, že žalovaný není dobré víry již proto, že dražba byla prohlášena za zmatečnou. Platnost dražby a poctivost nabyvatelova jsou však dvě od sebe rozličné podmínky, z nichž každou nutno posouditi samostatně. Vyvozuje-li pak odvolací soud nepoctivost žalovaného z toho, že dopisem právního zástupce žalobcova ze dne 25. února 1936 byl uvědoměn před dražbou o tom, že zabavené koně nenáleží dlužníku, nýbrž žalobci, zapomíná, že bylo vlastnictví žalobcovo v onom dopise tvrzené opíráno o zcela jiné skutečnosti, totiž o koupi od Bedřicha G. v L., kdežto žalobce ve sporu tvrdil, že sporných koní nabyt výměnou od Viléma M. Žalovaný neporušil proto pečlivost řádného hospodáře, nepátral-li po správnosti tvrzení žalobcových obsažených v dopise ze dne 25. února 1936. Nelze shledati ani porušení povinností žalovaného v tom, že se prý nestaral o totožnost zabavených koní s vydraženými koňmi. Vždyť nebyl žalovaný při výkonu exekuce osobně přítomen, takováto povinnost není mu zákonem uložena a podle zjištění nižších soudů pokládal i František P., jenž za žalovaného při výkonu exekuce a při dražbě intervenoval, vydražené koně za totožné se zabavenými; skutečně neměl ani důvodu pochybovati o tom, když mu nikdo nic neřekl, že prý totožnými nejsou. Okolnosti otřásající dobrou vírou nabyvatelovou musí býti tak podezřelé, že každému při normální pozornosti jsou zřejmé; takové okolnosti nebyly v souzeném případě zjištěny a právní závěr odvolacího soudu, že žalovaného jest míti za nepoctivého nabyvatele, je mylný.

Za tohoto stavu věci není však třeba řízení doplniti ve směrech odvolacím soudem naznačených a soud druhé stolice musí věcně rozhodnouti o důvodnosti odvolání žalobcova po případě o důvodnosti žalobního nároku na náhradu škody, když žalovaný, ač pro nedostatek platné dražby nemohl nabýti vlastnictví k vydraženým koním, byl v dobré víře, když se o zmatečnosti dražby teprve později dověděl a když mu proto nebylo zabráněno v tom, aby koně neprodal dále.

Čís. 17267.

K vzniku společnosti podle §§ 1175 a dalších obč. zák. je potřebí společenské smlouvy, ať výslovně nebo mlčky sjednané; nestačí pouhý společný zájem.

Jestliže na lidovém shromáždění byl zvolen t. zv. výbor, který se měl starati o postavení kostela a obstarati potřebné prostředky k tomu účelu, nejde o společnost členů onoho výboru, nýbrž o volné sdružení

osob, které jednají jménem tohoto sdružení, jednají toliko na vlastní vrub, takže závazky takto sjednané postihují jen ty osoby, které je sjednaly.

Uzavřeli-li členové takového výboru zápůjčku pro budoucí farní obec, nestačí k tomu, aby obec byla jí vázána, že skutečně potom vznikla, nýbrž farní obec musila by zápůjčku tu platně uznati a povinnost z ní plynoucí platně převzít. Zápůjčka nebyla platně převzata, bylo-li usnesení obecního zastupitelstva, učiněné v zastoupení římskokatolické farní obce, o převzetí dluhu vzniklého stavbou kostela a farní budovy, nadřízeným úřadem zrušeno.

(Rozh. ze dne 29. září 1938, Rv II 605/37.)

Srov. rozh. č. 1852 Sb. n. s.

Roku 1924 daroval arcibiskup ve V. částku 100.000 Kč na zřízení nového farního římskokatolického kostela v Č. V. Návrh, aby uvedená obec vystupovala jako stavebnice kostela a farního domu byl v sedění obecního zastupitelstva zamítnut. Poté se ustavila tak zvaná 30členná kostelní stavební komise, která měla připraviti a vykonávati práce spojené se stavbou kostela a farního domu a která se 11. července 1926 usnesla obstarati si peníze na stavbu kostela zápůjčkami u soukromých osob. Žalovaní, kteří byli členy uvedené stavební komise, požádali žalobkyni ve své vlastnosti členů komise o zápůjčku a dne 7. července 1928 jménem kostelního stavebního výboru potvrdili příjem zápůjčky tak, že se kostelní stavební výbor zavazuje vrátiti žalobkyni zápůjčku. Po sjednání zápůjčky došlo výnosem ministerstva školství a národní osvěty ze dne 10. dubna 1929 k vyřazení politické obce Č. V. z římskokatolické farní obce v F. a k zřízení samostatné římskokatolické fary v Č. V. Tvrdíc, že tak zvaná kostelní stavební komise byla společností soukromých osob, při čemž žalovaní nebyli oprávněni při ujednání o zápůjčce převzít zápůjčku jménem jiné osoby, zejména ne jménem římskokatolické farní obce v Č. V. již proto, že v době převzetí zápůjčky římskokatolická farní obec v Č. V. ještě neexistovala, a poskytla zápůjčku jen žalovaným, nikoliv však budoucímu zastupitelstvu farní obce, a že smlouva o zápůjčce nebyla schválena resp. že bylo zrušeno usnesení obecního zastupitelstva v Č. V., jež se v zastoupení římskokatolické farní obce usneslo ve schůzi dne 23. března 1934 převzít dluh 650.000 K vzniklý za stavbu kostela, farní budovy, domáhá se žalobkyně zaplacení nedoplatku zápůjčky 13.511 K 65 h s přísl. na žalovaných. Žalobě vyhověly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

důvodů:

Nižší soudy zjistily, že žalovaní jako zástupci kostelního stavebního výboru v Č. V. ujednali s žalobkyní zápůjčku a že jí přislíbili vrácení zápůjčky ve dvou splátkách, a to nejpozději do 7. července 1933, a že tvrzení žalovaných, že peníze vypůjčili jménem nebo v zastoupení kos-

telní obce v Č. V., není pravdivé. Pokud tedy dovolatelé vytýkají, že ona zápůjčka byla ujednána v zastoupení budoucí farní obce v Č. V., nevycházejí ze skutkového zjištění nižších soudů.

Avšak i kdyby zápůjčka mezi žalobkyní a žalovanými byla dne 7. července 1928 sjednána a o 14 později žalovaným vyplacena, a byla ujednána pro budoucí farní obec v Č. V., nestačí, že dotčená farní obec dne 10. dubna 1929 skutečně vznikla, nýbrž by tato farní obec musila zápůjčku tu platně uznati a povinnost z ní plynoucí platně na sebe převzít, neboť žalovaní nemohli budoucí farní obec vůči žalobkyni smluvně zavazovati. Obecní zastupitelstvo v Č. V. se sice v zastoupení římskokatolické farní obce v Č. V. usneslo ve schůzi dne 23. března 1934 převzít dluh 650.000 Kč, vzniklý stavbou kostela a farní budovy v Č. V.; avšak výměrem okresního úřadu v F. ze dne 27. dubna 1936, č. IV-1037/45, bylo ono usnesení zrušeno a nezáleží na tom, z jakých důvodů bylo zrušeno. Není tedy žalobkyně s farní obcí v Č. V. v žádném smluvním poměru. Dovolatelé uvádějí příkladmo, že zřizovatelé obchodní společnosti nebo výdělkové společnosti podle § 1175 obč. zák. mohou již před jejich vznikem uzavírat smlouvy, zejména i smlouvy zápůjčkové pro tyto společnosti, které jimi jsou vázány, jestliže skutečně vzniknou, a jen nedojde-li k zřízení společnosti, ručí zřizovatelé sami, avšak tyto příklady se na souzený případ nehodí, neboť se týkají útvarů soukromého práva a jsou upraveny zvláštními předpisy o zakládání obchodních a výdělkových společností, kdežto farní obec je korporací veřejnoprávní.

V souzené věci tedy vycházeti ze zjištění nižších soudů, že žalovaní uzavřeli s žalobkyní zápůjčku a přijali od ní peníze jako zástupci třicetičlenného kostelního stavebního výboru v Č. V. Mylný jest názor dovolatelů, že tento výbor jest pokládati za společnost podle §§ 1175 a násl. obč. zák. a že by tedy hledíc na ustanovení § 1203 obč. zák. mohla žalobkyně po každém z nich žádati nanejvýše jen jednu třetinu svého nároku. Jeť ke vzniku takové společnosti třeba společenské smlouvy, ať již výslovně, nebo mlčky ujednané, a nevyšlo najevo, že by byla učiněna taková smlouva. Žalovaní v žalobní odpovědi uvedli, že se na lidovém shromáždění v Č. V. dne 4. října 1924 všichni shromáždění vyslovili pro postavení kostela a zvolili třicetičlenný výbor, který měl jeho stavbu připravit a provést a prostředky k tomu opatřit, a v protokole z téhož data jest uvedeno, že se podepsaní ustavují jako stavební výbor pro stavbu kostela v Č. V., a zvolili si předsedu, jeho dva náměstky a pokladníka. Z toho však ani z protokolů o zasedání dne 11. září 1925 a 11. července 1926 nelze ještě usuzovati, že mezi oněmi třiceti členy stavebního výboru došlo k společenské smlouvě ve smyslu §§ 1175 a násl. obč. zák. a že by je pojil s v a z e k s m l u v n í a nikoli pouhý společný zájem. Je proto správný názor nižších soudů, že šlo pouze o volné sdružení několika osob, které se měly starati o postavení kostela a obstarání potřebných prostředků k tomu a které, jednajíce jménem tohoto sdružení, mohly jednati toliko na vlastní vrub, takže závazky takto sjednané postihují jenom ty osoby, které je sjednaly.

Solidárnost závazku žalovaných vychází ze zjištění odvolacího soudu, že se žalobkyni zavázali všichni tři žalovaní jako jednotná osoba k vrácení zápůjčky (§ 891 obč. zák.).

Zdali žalovaní jsou vůči žalobkyni zavázáni jako přímí osobní vypůjčitelé, či jen proto, že kostelní stavební výbor zavázati nemohli, ježto mu scházela způsobilost býti podmínkem práv a závazků, jest věcí právního posouzení. Úkolem žalobcovým jest jen vyličití skutkový stav, právní subsumpce jest věcí soudu.

Zdůrazňují-li dovolatelé, že si byla žalobkyně vědoma toho, že neexistuje právní podmět, jménem jehož žalovaní jednali, zapomínají, že si toho stejně byli vědomi také oni a že přece zápůjčku ujednali a přijali, jednaly tedy obě strany na vlastní vrub a bude věcí žalovaných, jak se s ostatními členy stavebního výboru vypořádají (rozh. č. 7450 Sb. n. s.).

Čís. 17268.

Kdo se před koncem dražby vzdálil, nemá oprávnění k rekursu proti usnesení o příklepu, bylo-li mu oním vzdálením zabráněno podati včas odpor proti udělení příklepu.

(Rozh. ze dne 30. září 1938, R I 986/38.)

Rekursní soud odmítl rekurs povinné, podaný proti usnesení exekučního soudu o udělení příklepu vydražiteli exekučně prodané nemovitosti. Důvody: Usnesení, jímž se uděluje příklep, může napadnouti rekusem jen ten, kdo byl přítomen při dražebním roku a měl býti tážán. Oprávněny k rekursu pro vady uvedené v § 184 ex. ř. jsou jen ty osoby, které pro ony vady marně podaly odpor. Podle dražebního protokolu byl při vyvolání dražby přítomen za povinnou František H., který navrhl zastavení exekuce, protože dražební vyhláška nebyla vyvěšena na obecní desce v obci Č., avšak poté ještě před vyzváním k prodávání se vzdálil a již se nevrátil. Proti udělení příklepu nebyl odpor podán. Není tudíž podle § 187, odst. 1, ex. ř. přípustný rekurs povinné proti udělení příklepu. Na vady vytčené v § 184 č. 2, 3, 4. a 6 ex. ř. má sice i rekursní soud míti zřetel podle § 186 ex. ř. z moci úřední, avšak jen tehdy, nabyli-li vědomosti o uvedených vadách z přípustného opravného prostředku (rozh. č. 11673, 12512 Sb. n. s.). Bylo proto rekurs odmítnouti podle § 526, odst. 2, c. ř. s. a § 78 ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Podle § 187, odst. 1, ex. ř. může býti usnesení, jímž se příklep uděluje, napadeno jen tím, kdo mezi jiným byl při dražebním roku přítomen a měl býti tážán, zda odpor podává.